

**УПРАВЛІНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА
СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ СФЕРИ
ТУРИЗМУ**

У статті представлено сутність управлінської компетентності як складову міжпредметних компетентностей наукового напрямку туризмології. Встановлено фактори професіоналізму управління як творчої самореалізації майбутнього фахівця сфери туризму. Визначено ознаки ефективності управлінської компетентності майбутніх фахівців сфери туризму.

Ключові слова: *управлінська компетентність, міжпредметні компетентності, майбутній фахівець сфери туризму.*

In the article the essence of managerial competence as part of interdisciplinary scientific direction turizmoloziya competencies. Factors professionalism of management as creative self-realization of future specialists in tourism. Features of the effectiveness of management competence of future specialists in tourism.

Key words: *competence management, interdisciplinary competence, the future of tourism specialist.*

Постановка проблеми. Експерти вбачають погіршення обстановки у світі, зростання нестабільності, конфліктного потенціалу та військової небезпеки. Посилення напруги виникає на тлі розгортання глобальної економічної кризи. Туризм залишається пріоритетним напрямком національної культури та економіки і створює сприятливі умови для розвитку туристичної діяльності. На часі сьогодення питання піднесення професіоналізму майбутніх фахівців в сфері туризму, що вимагає опанування ними в професійній діяльності управлінською компетентністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вимоги до управлінської компетентності фахівців безперервно зростають, про що підтверджують дослідження вітчизняних науковців, зокрема: Г. Білянін, В. Жигір,

Г. Єльнікової, І. Зязюна, О. Попова, Л. Сергеева, Т.Сорочан та ін. Чинником звернення до питання компетентності стали кардинальні зміни як в системі освіти, так і системі генерації та передачі знань, обсяг інформації яких багаторазово зріс. Нині неможливо за один раз, навіть за п'ять чи шість років, підготувати людину до професійної діяльності на все життя. Щорічно оновлюється 5 % теоретичних і 20 % професійних знань [4].

Мета написання статті – визначення сутності управлінської компетентності майбутніх фахівців сфери туризму в професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Зосередження саме на управлінській компетентності майбутніх фахівців сфери туризму визначає необхідність удосконалення якості підготовки кадрів, які відповідали б міжнародним стандартам, тому що розвиток туризму в Україні визначено одним із пріоритетних напрямків ринкової економіки. Управлінська компетентність у сучасній науці розглядається як сукупність особистісних можливостей посадової особи, її кваліфікаційні знання, досвід, що дають змогу брати участь у виробленні певного кола рішень або самостійно вирішувати певні питання завдяки наявності відповідних знань і навичок [1].

Ученими встановлено, що в міру просування керівника кар'єрними сходинками в організації потреба в технічних навичках зменшується, а значення людських та концептуальних навичок, навпаки, зростає. Вершиною професійної майстерності як творчої самореалізації особистості вважають професіоналізм. Вирішальними факторами професіоналізму управління вченими визначено такі [3]: знання, що дозволяє розпізнавати проблеми та знаходити способи їх вирішення; досвід управлінської діяльності як комплекс знань і навичок, набутих у процесі практичної діяльності методом проб і помилок, оцінювання та усвідомлення успіху, аналізу результатів, зокрема й недоліків; мистецтво управління, тобто здатність співпраці з людьми, узгодження їхньої діяльності; уміння налагоджувати комунікативні зв'язки і формувати позитивні стосунки в колективі; середовище як оточення, що розкриває потенціал професіоналізму всієї системи управління: персонал

управління, професійні якості працівників системи управління, організація управління як розподіл функцій, ставлення до роботи, технології вирішення проблем, взаємодія ланок, інформаційне забезпечення тощо.

Ключові освітні компетенції конкретизуються на рівні навчальних предметів. У зв'язку з тим, що туризм є науковим напрямом (туризмологією), який має свої складові, напрямки – географічний, економічний, історичний, соціально-екологічний, політичний, культурний, психологічний, кожен з них охоплює певну галузь науки або декілька.

Погоджуємося з думкою Н. Машика, Ю. Машика, що підґрунтя концепції мають складати міжпредметні компетентності, адже вони є базовими для наукового напрямку туризмології [2]. Зазначимо, що саме до міжпредметних відносимо управлінську компетентність і виокремлюємо чотири основних функціональних компоненти: когнітивний, організаційний, комунікативний, рефлексивний, – для кожного з яких встановлено склад функцій, освоєння прийомів виконання яких дозволить сформувати операційний комплекс управлінської діяльності. Цей комплекс розглядається як відповідні вміння, навички дій керівника в сфері туризму, що наряду з іншими міжпредметними сприяє формуванню управлінської компетентності, яка є важливою складовою професійної компетентності.

Ураховуючи сучасні умови ринкових відносин вважаємо важливими ознаками ефективності управлінської компетентності майбутніх фахівців сфери туризму: людський потенціал як основа управління туристичним підприємством у побудові міжособистісних взаємин у колективі; адекватна самооцінка управлінських якостей, професійне самовдосконалення; позитивний емоційний стан у прийнятті управлінських вирішень, особливо за кризових для колективу обставин.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що головним чинником якісного управління в сфері туризму є наявність у майбутнього фахівця управлінської компетентності як складової міжпредметних компетентностей. Актуальність подальшого дослідження окресленої проблеми

потребує розробки педагогічних умов формування управлінської компетентності майбутніх фахівців сфери туризму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [за заг. ред. О. В. Овчарук]. –К.: К.У.С., 2004. – 112 с.

2. Машика Н. В. Підготовка кадрів туризму в Україні : компетентність фахівця в галузі туризму [Текст] / Н. В. Машика, Ю. В. Машика // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Географія. Землеустрій. Природокористування / відп. ред. С.Поп. – Ужгород : Говерла, 2013. – Вип. 1. – С. 196–201.

3. Носков В. Компетентність як складова підготовки фахівців у гуманітарному вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / Носков В., Кальянов А., Єфросініна О. // Український центр політичного менеджменту. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=62&c=1376&setcss=1&ncss=big>.

4. Саух І.В. Моделі професійної компетентності менеджера туристичної індустрії як основа конкурентоспроможності галузі [Електронний ресурс] / І. В. Саух // Економіка. Управління. Інновації. – 2010. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_2_38

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Любарець Владислава Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи Київського університету туризму, економіки і права.